

Eläinten hyvinvointilaki toimittajabriiffi 25.2.2021

Ohjelma

9.00	Tilaisuuden avaus, tuotantoeläinten rooli Suomen ja maailman ruokahuollossa
- Juha Marttila , MTK:n puheenjohtaja
9.10	MTK:n näkemykset valmistelussa olevasta eläinten hyvinvointilaista.
- Leena Suojala , asiantuntija, eläinlääkäri
9.20	Suomalainen lihantuotanto
- Mari Lukkariniemi , liha-asiantuntija
9.30	Suomalainen maidontuotanto
- Marjukka Mattio , maitoasiamies
9.40	Kommenttipuheenvuoro: Luomu
- Johanna Andersson , luomuasiantuntija
9.45	Kommenttipuheenvuoro: Ruuantuottajan hyvinvointi on perusta eläinten hyvinvoinnille
- Maire Lumiaho , lakimies, hyvinvointivaliokunnan sihteeri
9.50	Kommenttipuheenvuoro: FIFUR / Suomen Turbiseläinten Kasvattajain Liitto ry
- Johanna Korpela , asiantuntijaeläinlääkäri
9.55	Kommenttipuheenvuoro: Suomen Hippos ry
- Martti Tala , asiantuntijaeläinlääkäri
10.00	Aikaa kysymyksille
10.30	Tilaisuus päättyy

Luonnos laiksi eläinten hyvinvoinnista tulossa lausunnoille – mitä on odotettavissa? Tilanne 24.2.2021

Leena Suojala
asiantuntija, eläinlääkäri

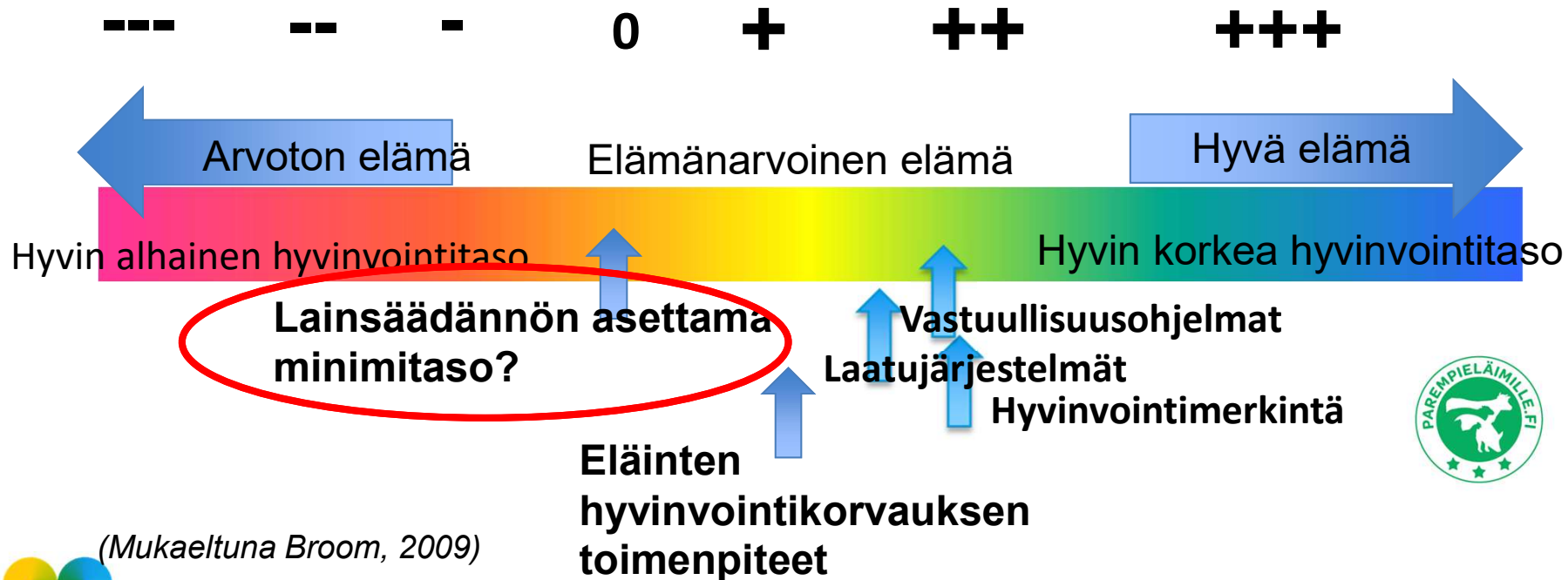

25.2.2021

2

Miten arvottaa eläinten hyvinvointia?

Negatiiviset – positiiviset tilanteet

(Mukaeltuna Broom, 2009)

25.2.2021

” Vapaaehtoiset järjestelmät on nopein tapa parantaa eläinten hyvinvointia - laki ehkä hitain. ”

Elinkeinoon vapaaehtoiset toimet mm. EHK, laatujärjestelmät, vastuullisuusohjelmat, hyvinvointimerkinnät jne.

Kansalliset eläinten hyvinvointisäädökset (EHL ja lajikohtaiset asetukset)

EU Directives

Kuva Saara Patama

HE 154/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi + jo tiedossa olevia muutoksia

- Lähtökohtana Sipilän hallituksen esitys HE 154/2018 (= keväällä 2019 rauennut esitys).
- Rinteen ja Marinin hallitusohjelmissa sovittiin siihen muutamia muutoksia.

LUONNOS Laki eläinten hyvinvoinnista + mahdollisia muutoksia

- **Parsinavetat:** ei kytkemiskieltoa lypsylehmille ja –hiehoille, lihanaudoille kytkemiskielto 5 v siirtymäajalla, jaloitteluvaatimus parsihiehoille ja -lehmille pitenee (uusi 90 vrk) ja laajenee ympärivuotiseksi.
- Uusien parsinavetoiden rakentaminen kielletään (uuteen esitykseen)
- **Emakoiden ja ensikoiden tiineytyshäkit:** kieltoon 15 v siirtymäajalla, max 8 vrk ajan sallittu, tuki investoinneille ja EHK:n kautta.

LUONNOS Laki eläinten hyvinvoinnista + mahdollisia muutoksia

- **Porsitushäkit:** ei kielletä, vaan tuetaan vapaaehtoista siirtymistä korotetulla investointituella ja EHK:lla sekä mahdollistamalla sitoumus myös osalle tuotannosta.
- Luonnonvaraisen eläimen elätiksi ottamisen kieltö koskemaan kaikkia eläimiä (uuteen esitykseen, vanhassa vain linnut ja nisäkkäät).
- Kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä **kivunlievitys pakollinen** (vasikoiden nupoutus, karjupossujen kastratio).

LUONNOS Laki eläinten hyvinvoinnista + mahdollisia muutoksia

- Vedensaanti: nisäkkäille ja linnuille **jatkuva vedensaanti pysyvissä pitopaikoissa**, poikkeuksena vastasyntyneet, eläinl. syyt, tarhattavat luonnonvaraiset, vaikeat sääolosuhteet, tietyt pito-olosuhteet jos vaatimus kohtuuton (igluvasikat, rekikoirat, turkiseläimet paitsi siitoseläimet) – silti juotettava min 3 x päivässä.

Jatkuva vedensaanti
nisäkkäille ja linnuille –
ei muualla EU:ssa!

LUONNOS Laki eläinten hyvinvoinnista + mahdollisia muutoksia

- **Positiivilistat:** hyväksyttävät tuotantoeläinlajit lain liitteeksi (nykyiset tuotantoeläinlajit luvattiin listalle, mutta vesipuhveli -11 kpl Suomessa lihantuotannossa ja kosteikonhoitajina - edelleen kysymysmerkki?), hyväksyttävät seura- ja lemmikkieläinlajit asetukseen.
- **Koirat ja kissat:** tunnistusmerkintä ja rekisteröinti pakolliseksi, osaksi eläintunnistusasetusta, ensin koirat (mahdollisesti myöhemmin kissat?).

Positiivilista
toteutettu
osin vain BE
ja NL

LUONNOS Laki eläinten hyvinvoinnista + muutoksia

- **Kalat ja ravut:** kalastuslakiin kohtelu, lopetus (mm. sumppu, pyydystä&päästä –kalastus, lopetusvaatimukset ja niiden poikkeukset koskien isoa määrää tai vaikeita olosuhteita), kalastusrikkomus ja kalastusvalvonta (uuteen esitykseen).
- Kalastuslaki on erityislaki, eläinten hyvinvointilaki yleislaki – erityislaki yleislain edelle.
- **Eläinten lopetus:** tainnutus vaaditaan **aina** ennen pistoa teurastuksen yhteydessä (uskonnollinen teurastus – halal, kosher).

LUONNOS Laki eläinten hyvinvoinnista + muutoksia

- **Valvonta:** valvontaorganisaatio säilyisi nykyisellään (muutostarve sitten, jos organisaatio muuttuu), pätevyysvaatimuksena eläinlääkäri, ”kehotus” uutena työkaluna, asiantuntijoiden käyttö.
- **Jalostus:** tiukennetaan nykyisestä, jalostukseen käytettävän eläimen tulee pystyä lisääntymään luonnollisesti.
- Asetusten valmistelu käynnistyy välittömästi lain jälkeen, turkiseläinasetus ensimmäisenä (on jo valmiina).

Kommentteja MTK:sta:

OK, koska...

ei parsinavettakieltoa, ei porsitushäkkikieltoa, tiineytyshäkissä pitoaika 8 vrk, korotetut investointituet ja EHK-toimenpiteet, myös osalle tuotantoa EHK-sitoumus, kilpailukyvyn turvaaminen, tasapaino kannattavuus/ hyvinvointivaatimukset, turkistuotanto elinkeinona jatkuu.

Kommentteja MTK:sta:

Kritiikkiä, koska...

jaloitteluvaatimus hankala valvoa, ei yhteistä lautakuntaa linjaamaan tulkintoja, luvaton eläintiloihin tunkeutuminen ei olisi eläinsuojelurikos, tuottajan oikeusturva ei parane, ns. hallitun alasajon mahdollisuus puuttuu.

Kommentteja MTK:sta

- **Viljelijän oikeusturva vs. pakkokeinot:**

Toistuvien eläinsuojeluvalvontojen tuloksia (laiminlyönnit olisi todettu eri asioista ja korjattu määräysten mukaan) voidaan käyttää eläintenpidon lopettamiseen (nykyisen 44 § käyttö lisääntynyt), halutaan päästä eroon hankalista ja työläistä tapauksista, valituskierteistä, hallinnolle tulevista kustannuksista jne. **Ruokavirasto ohjeistaa nyt toimimaan tähän suuntaan.**

- **Positiivilista tuotantoeläinlajeista:**

Kaventaa elinkeinonvapautta (EU vs. Suomi), **uusien eläinlajien hyväksyminen tuotantoeläinlajeiksi olisi hyvin hankalaa ja työlästä jatkossa.** Onko hyvää lainsäädäntöä, kun jo etukäteen kavennetaan kehittämismahdollisuuksia?

Kiitos!

leena.suojala@mtk.fi

25.2.2021

Kuva: Saara Patama

15

Lihamarkkinat, tuotanto ja kilpailukyky

Mari Lukkariniemi
Liha-asiantuntija

25.2.2021

15

Lihantuotanto Suomessa 2020

Kokonaistuotanto 408,8 Mkg

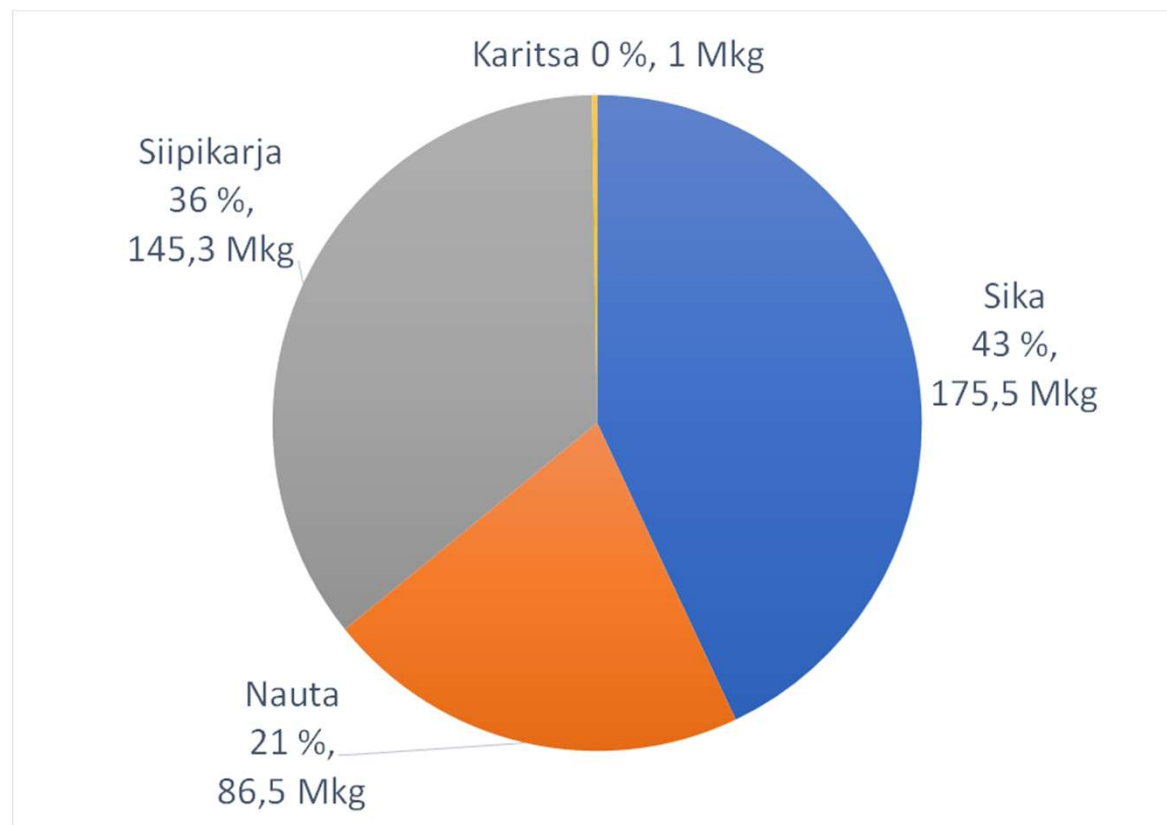
Kokonaiskulutus 422,8 Mkg

Lihatuotannon

omavaraisuusaste 96,6 %

Kulutuksen kotimaisuusaste

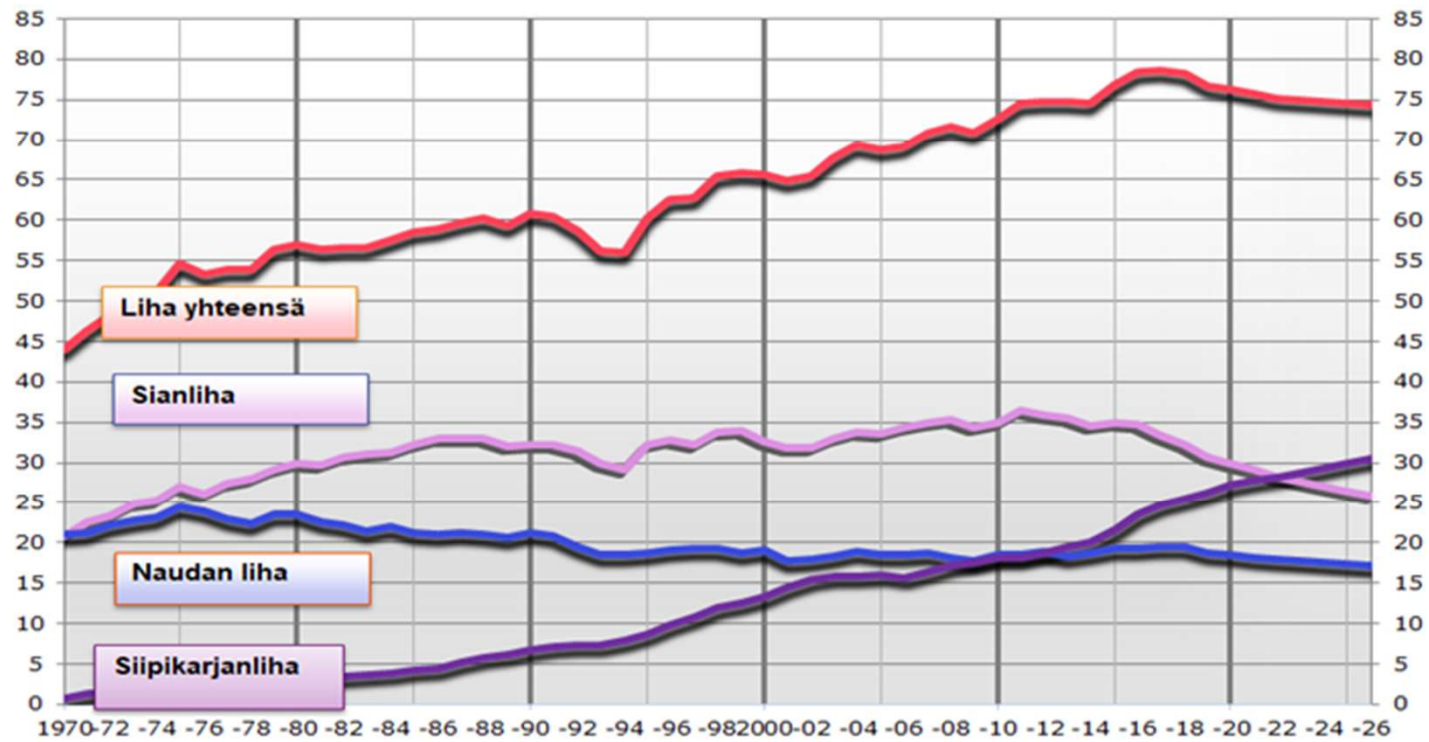
82,8 %

Lihan kulutus Suomessa 1970-2019
ennuste 2020-2026
kiloa/henkilö
luulliseksi lihaksi muutettuna *

kg/henkilö

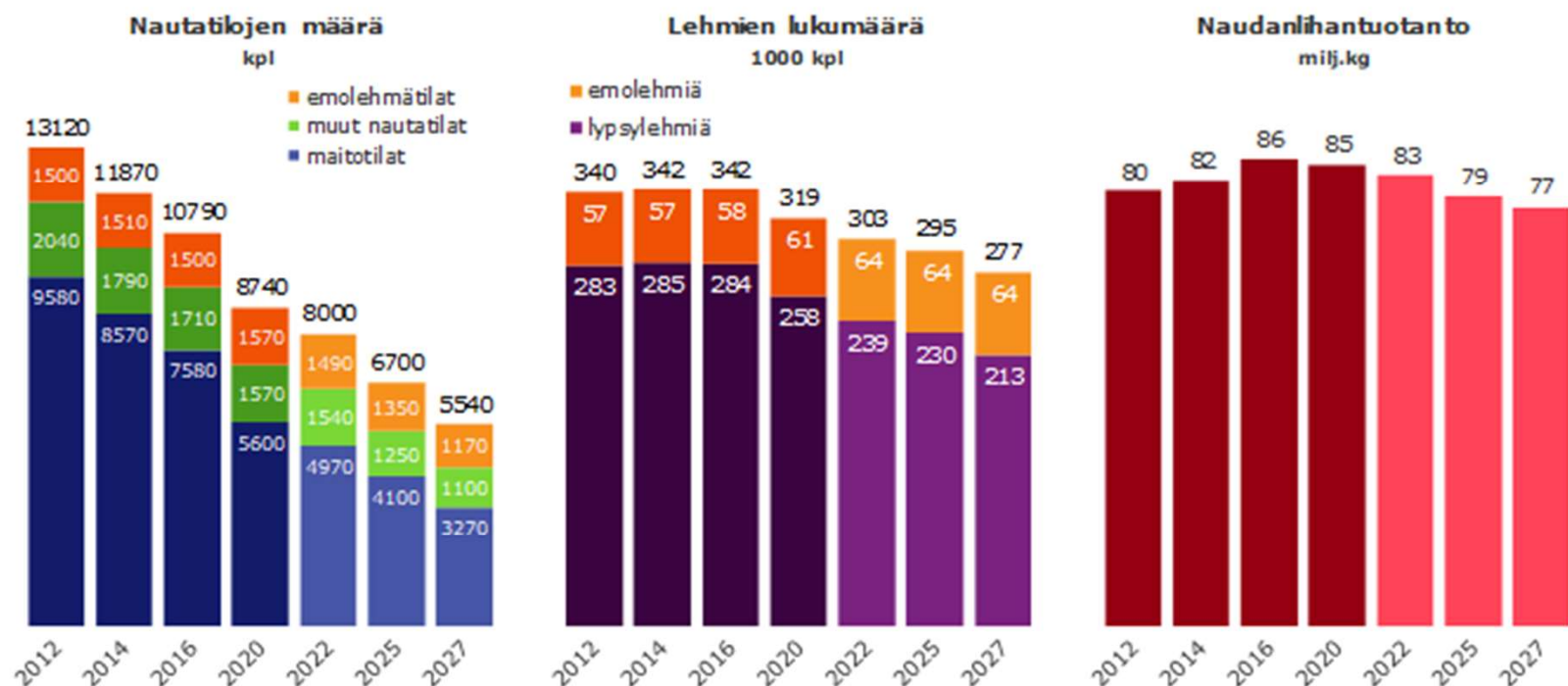
kg/henkilö

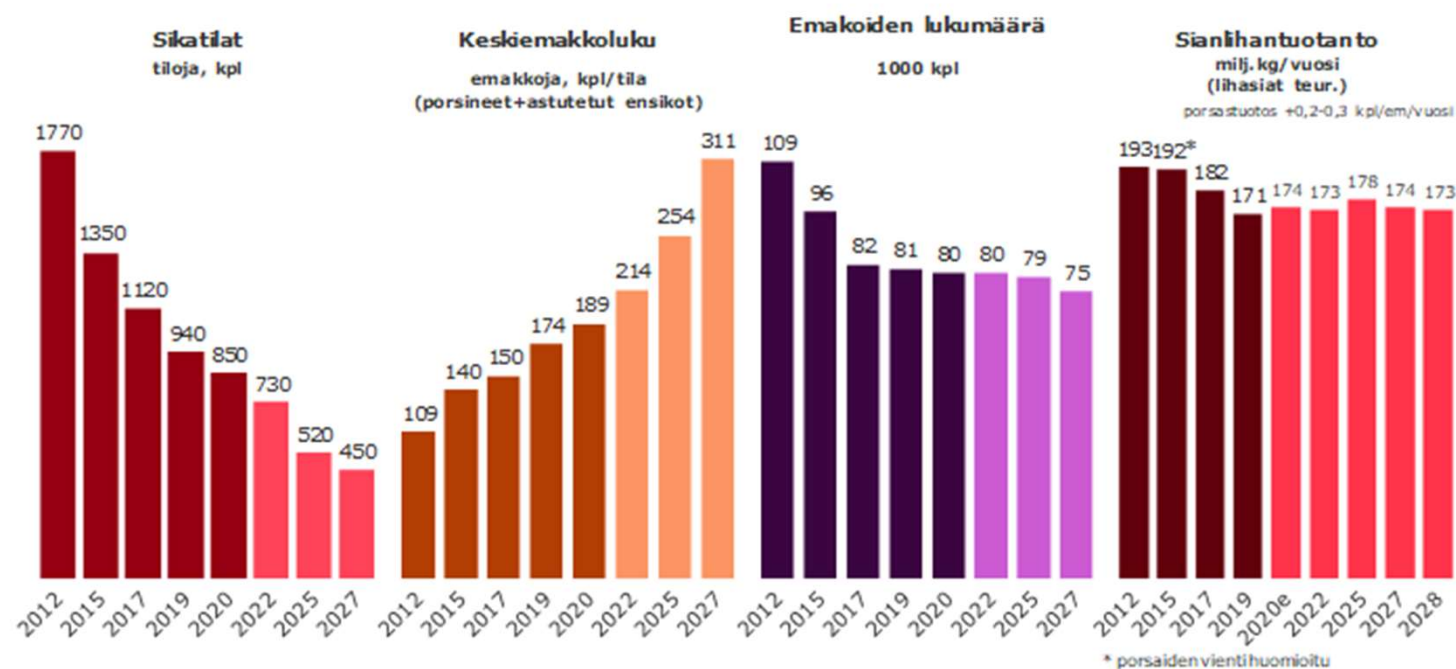
*Luullisesta lihasta luutonta 80%, lisäksi kypsennyshävikki vaihtelee 10-30% tuotteesta riippuen

Lähde: Kantar TNS Agri Oy

Naudanlihantuotantoennusteet - todennäköinen skenaario

Sianlihantuotantoennusteet

KANTAR

25.2.2021

4

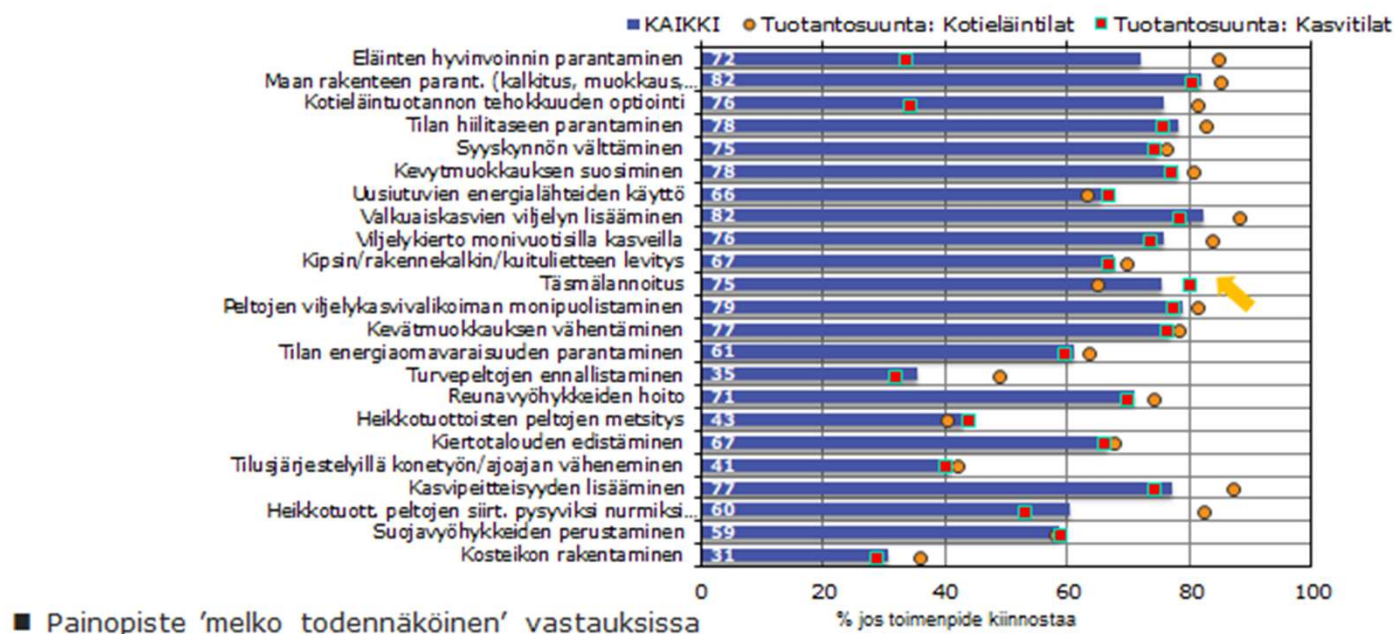

Lihantuotannon kannattavuus ja kilpailukyky

- Lihantuotannon kannattavuus on heikkoa, tilanne vaihtelee tuotantosektoreittain.
- Tuottajahintojen paranemisen lisäksi tuotantopanosten kustannusten vaikutus kannattavuuteen on merkittävä.
- Viimeisen puolen vuoden aikana tuotantopanosten hintojen nousu on ollut rajua ja kannattavuuden ennustetaan heikkenevän entisestään.
- Kotimainen liha kilpailee globaaleilla markkinoilla, eläinten hyvinvointiin panostaminen näkyy toistaiseksi heikosti tuottajahintoihin asti. Löytyisikö parempi kannattavuus vientimarkkinoilta?

Kuinka todennäköisesti toteutatte seuraavat toimenpiteet lähimmän kolmen vuoden aikana?

Ympäristötoimepiteen toteutus 3v: erittäin/melko todennäköisesti

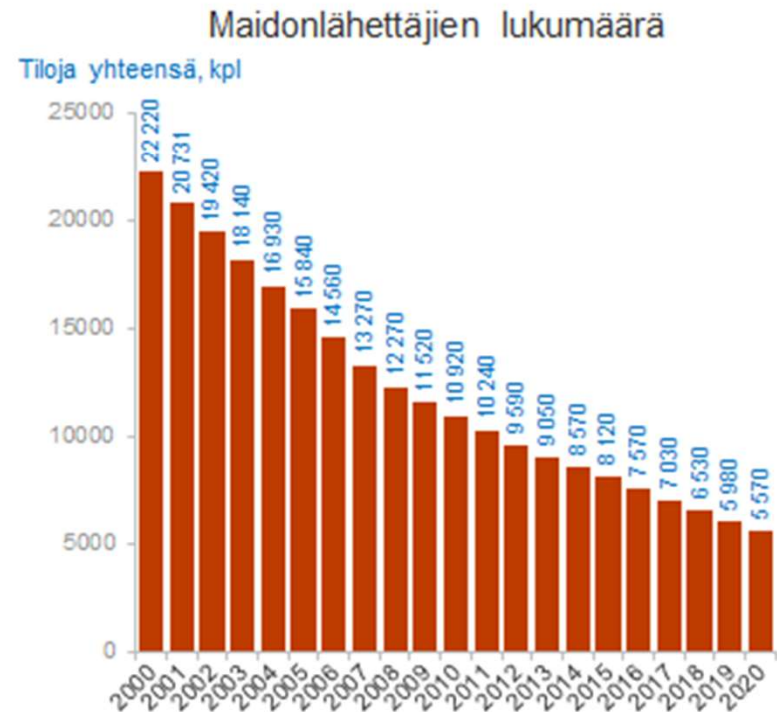
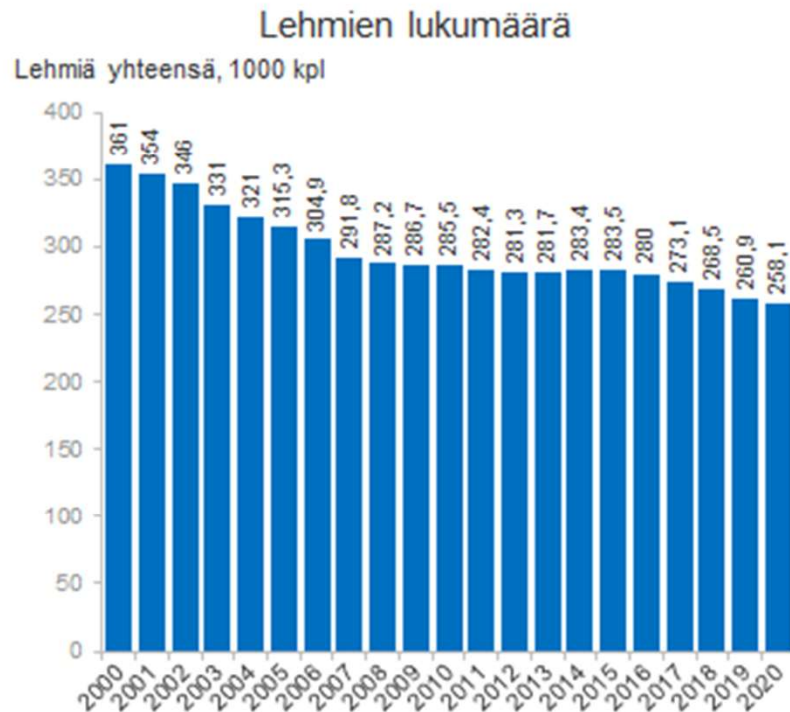

Maitomarkkinat, kannattavuus ja kilpailukyky

Marjukka Mattio
Maitoasiamies

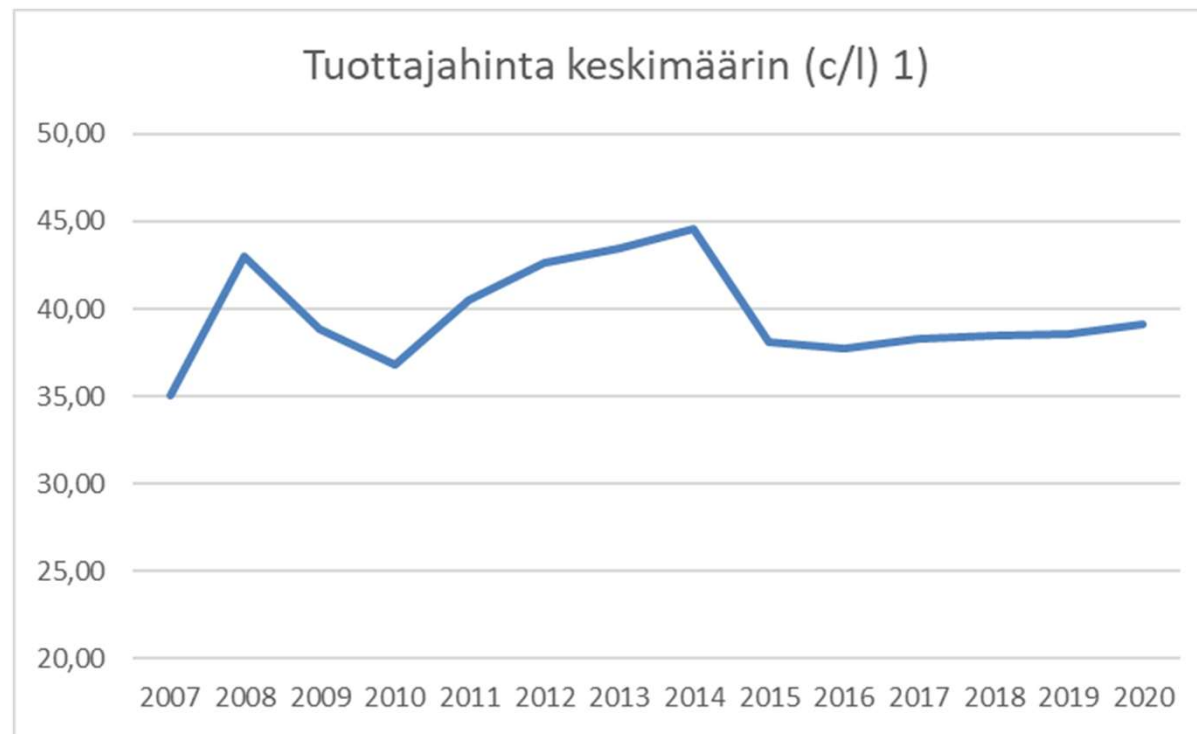
Lypsylehmien ja maidonlähettäjien lukumäärät 2000-2020 (keskimäärin vuodessa)

Vuonna 2020 maitoa tuotettiin 2 293 milj. litraa

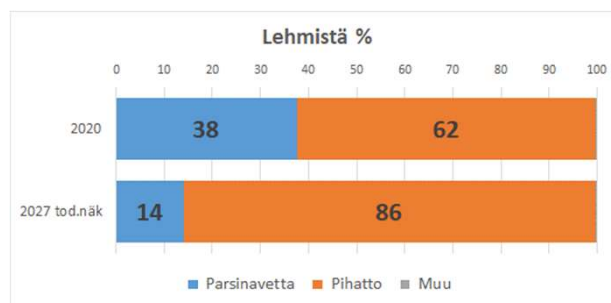
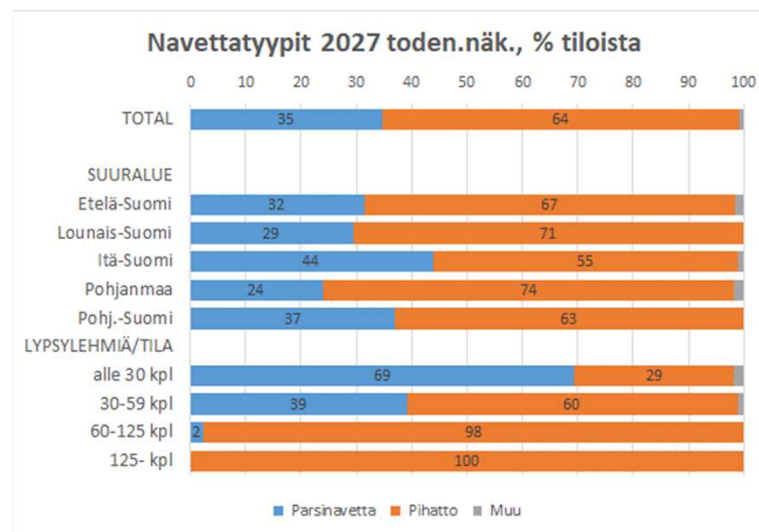
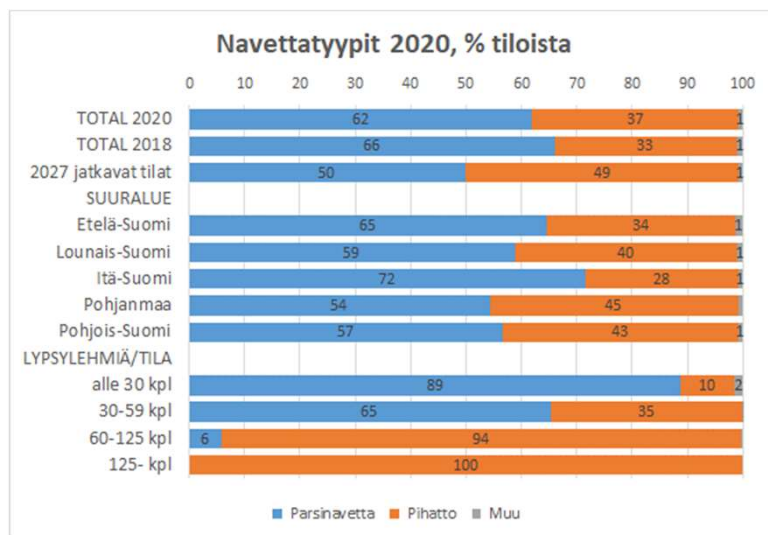

Maidon tuottajahinta

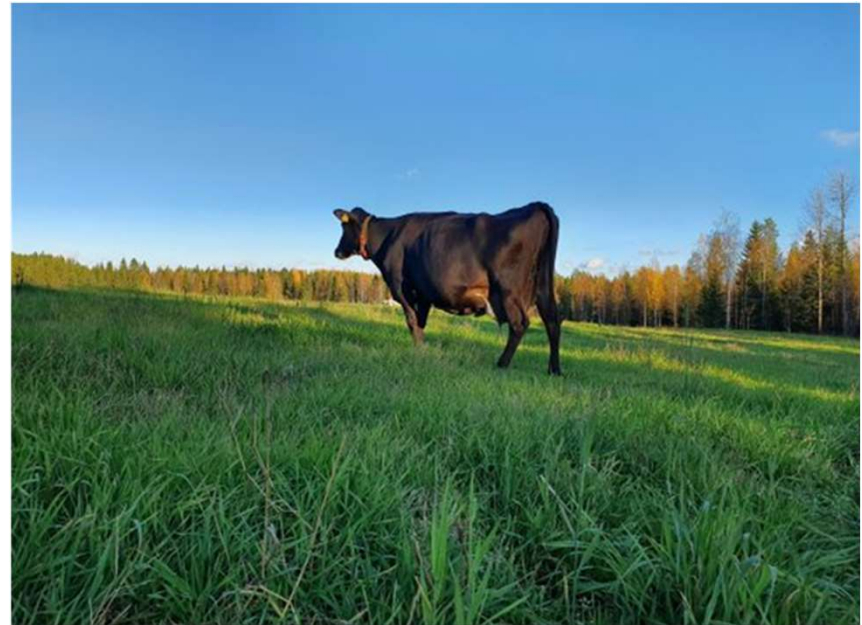

Pihattojen osuus kasvanut edelleen

Maidontuotanto ylläpitää maaseudun asutusta ja elävyyttä

- Maidontuotanto työllistää syrjäseuduillakin.
- Maidontuotanto perustuu nurmeen, joka kasvaa hyvin Pohjoista-Suomen myöten.
- Suomalaisen maidontuotannon valinta on laatu, ei bulkki.

Convid-19 elevated current consumer trends

Luonnonmukainen tuotanto

Johanna Andersson
Asiantuntija, luomuasiat

25.2.2021

29

Luomueläimet

- Eläinten hyvinvointilaki määrittelee perustason
- EU:n asetus määrittelee erilaisia vaatimuksia luonnonmukaiseen kotieläintuotantoon, jotka ovat perustason yli meneviä vaatimuksia.
 - ruokinta
 - eläinsuojien vaatimukset (mm. sisä- ja ulkotilojen vähimmäisvaatimukset, ikkunoiden vähimmäisala, kiinteän lattian osuus, eläinten kytkeminen, virikkeet)
 - ulkoilua koskevat vaatimukset
 - jälkeläisten hoitoa koskevat vaatimukset.

Kulutus ja tilastot

LUOMULIHA	2019		2018		2017	
	milj. kg	osuus %	milj. kg	osuus %	milj. kg	osuus %
Nauta	2,67	3,04	2,61	3	2,62	3,1
Sika	0,76	0,44	0,74	0,4	0,84	0,5
Lammas	0,34	22,82	0,36	23,7	0,32	24,8
Siipikarja	ei tietoa saatavilla					

LUOMUMAITO JA -MUNAT	2019		2018		2017	
	milj. l/kg	osuus %	milj. l/kg	osuus %	milj. l/kg	osuus %
Maito	74	3,2	69	3	62,6	2,7
Kananmunat	5,2	6,88	4,67	6,7	3,88	5,7

Lähde: Luke

Vuonna 2020 luomubroilertiloja 3 kpl.

25.2.2021

Tilastot Pro Luomu

Luomukotieläintiloja 2009-2019

Lähde: Ruokavirasto

Ruuantuottajan hyvinvointi

Maire Lumiaho

Lakimies, hyvinvointivaliokunnan sihteeri

25.2.2021

32

Ruuantuottajan hyvinvointi on eläinten hyvinvoinnin perusta

 Saara Patama

📷 Saara Patama

📷 Saara Patama

25.2.2021

Mikä kuormittaa ruuantuottajaa työssään?

- työn vastuullisuus ja sitovuus
- työn määrä
- byrokratia
- ilmastopahiksen rooli
- epäreilu julkinen keskustelu
- taloudellisen kannattavuuden heikentyminen.

Hyvinvointityö ruuantuottajille

- Välitä viljelijästä: alueelliset hyvinvoinnin ammattilaiset tilatasolla.
- Varhaisen välittämisen verkostossa noin 100 ruuantuottajien sidosryhmää: sitoutuminen Puheeksi ottamisen -toimintamalliin.
- Työhyvinvointipalveluiden kehittäminen: lomitukset ja työterveyshuolto, työkyöneuvojat.
- Hyvinvointiosaamisen lisääminen: Mielenterveyden ABC-kurssit, Hyvinvointipäivät, Webinaarit.

Kiitos

